

Богоявленски кралъ

(Разказъ за — дѣца и юноши).

Трудно е да се каже, какъ се е започналъ тоя страненъ обичай, да се яде на деня „Богоявление“ печена турта, въ която е замѣсено бобово зърно. Който намѣри това зърно, бива кралъ прѣзъ тоя день¹⁾.

На 6 януарий сѣмейството Валкруа, което живѣеше въ единъ замѣкъ въ околноститѣ на Морле, въ областъта Бретанъ, се бѣ събрало да отпразднува любимия празникъ заедно съ роднини и приятели.

Въ това сѣмейство имаше обичай да „изваждатъ краля“ не въ края на вечерята, а въ началото.

Едва седнаха на трапезата и слугитѣ поднесоха на едно широко, сребърно блюдо голѣма турта, въ форма на корона, съ златистъ цвѣтъ, доста примамлива. Когато дѣцата се нагледаха достатъчно на туртата, домакинътъ на кжщата забодѣ ножа въ нея, съ намѣрение да я разрѣже на толкова дѣлове, колкото бѣха гоститѣ — и единъ повече — за бѣднитѣ, тъй като въ нѣкои села бѣднитѣ ходѣха по домоветѣ на богатитѣ, пѣха пѣсни и получаваха за това разни подаръци.

Амедей, най-малкиятъ отъ сѣмейството, трѣбваше да именува поредъ лицата, за които се опрѣдѣляха дѣловетѣ. Споредъ обичая, турнаха го съ гърба къмъ трапезата и бащата, като отрѣза първия дѣлъ, попита:

— За кого е тоя дѣлъ?

— За бѣднитѣ, — отговори момчето.

¹⁾ Тоя обичай е много разпространенъ въ Франция и Германия и има нѣкакво сходство съ нашия обичай да се яде на бѣдни вечеръ печена турта, въ която е замѣсена сребърна пара.

Турнаха дѣла настрана и дѣлежътъ се продължи; всѣкой бързаше да види въ своето парче, съ надежда да намѣри тамъ боба, който даряваше кратковрѣмено царуване. Но у никого не можѣ да се намѣри.

— Зърното, тогава, трѣбва да се намира въ дѣла за бѣднитѣ, — рѣши Валкруа.

И тъй, кралъ не стана никой.

— Е, — рече, смѣйки се, стопанинътъ, — лесно се помага на тая болка: ще поканимъ на софрата първия бѣденъ човѣкъ, който ще ни се изпрѣчи на улицата, и ще го направимъ кралъ.

Това прѣдложение се прие съ радостъ.

Изеднажъ подъ прозорцитѣ на обѣдната се зачу гласъ и звукове отъ пѣсень.

Когато пѣвецътъ завърши пѣсенъта, всички гости плѣснаха съ ржцѣ и Валкруа заповѣда да го повикатъ вжтрѣ.

Това бѣ едно селенче, съ отворено умно лице, дванадесетгодишно, злѣ облѣчено, съ тежки дървени обуца на краката си¹⁾.

Като се видѣ въ великолѣпната зала, между хубави жени и мже, които се виждаха още по-хубави отъ силното освѣтление, то се смутѣ.

За да го ободри, г-жа Валкруа, домакината, му продума нѣколко благи думи и го попита за името.

То се поокопити и отговори:

— Съ ваше позволение, господа, мене ме казватъ Викторинъ и азъ съмъ синъ на дърваря Жанъ Шоланъ.

¹⁾ На много мѣста въ Франция селенитѣ носятъ дървени обуца.